

კოდექსი

ქართულ მწერლობაში

ტომი I

კოლეკილი

ქართულ მწერლობაში

ტომი I

გამომცემლობა „ჯეოპრინტი“
თბილისი 2015

წარსული დროების
სურათები

მოქმედი პირნი:

ივან მიკირტიჩ მინასოვი.

გაბრიელ, მისი ძმა.

ხანფერვან,¹ ივანეს ცოლი.

შუშანა, გაბრიელის ცოლი.

ტერენტი ლუკიჩ ლუჩკინ, სეკრეტარი კანტორისა.

ოჰანეზა

ღალუა მწერლები

კიკო

კიკოლა

ოტია მოსამსახურები

ღვთისა

ჯიმშერ აკუნიანც, მდიდარი ვაჭარი.

მარეხა, მისი ცოლი.

როზინა, ფრანცუჟანკა.

მარსელინა, პოლკა.

ვარდუა, ხანფერვანის გოგო.

[ბიჭი].

სურათი 1^ლ

ოთახი ხანფერვანისა, ტახტი კარგათ მოფენილი, ეტა-
ფერკაზედ აწყვია ვერცხლეულები. ტახტზედ მოკეცილი ზის
ხანფერვან.

გამოსვლა 1^ლ

ხანფერვან. სიმდიდრემაც ტყუილი ყოფილა! თვალი
მალე გაძლება და სული ხომ რალა! მაგრამ, ეს გული რათ ოხ-
რამს? ტყუილია, თუ გული მოსვენებული არ არის, სულ ფუჭ!
ვერც ოქრო, ვერც თვალი, ვერც მარგალიტი ვერ გაამთელებს,
ვერ გაამსებს გულის სურვილსა! ქალი, ამბობენ თუ ნახევარი
არისო, მართალია! ამ ქვეყანაში, მარტო ქალისთვის სიყვარუ-
ლი არის დაბადებული. დიახ სიყვარული! ღმერთმა დაგვინერა²
ქმრები შვილები უნდა გვიყვარდეს. ოჰ! ღმერთო რა რიგათ
მიყვარს ხომ ხედამ! მაგრამ რათ არის გულმა ცივი? წყეული
ფულები შვრებიან. მაგრამ არა ფულებსაც ასე ფანტავს ხანა,
როგორც ქართველი თავადი! თუ დიდი სოვდები არ აცლის?
მაგრამ არა სოვდები ჩემის ვსთქვათ³ არ ესმის, სულ ჩემ გა-
ბლერილი მაზლი. მთელი ქვეყნის ოქროები მუცელში ჩაიდებს
ასეთი ჭკვიანია რალა! დალოცვილი ღმერთი იმისთანა მახინჯი
თავში, ეს ჭკვა უნდა იყოს! რა ვქნა ჩემის შვილების ყურებით
ყველა უნდა დავივიწყო!

გამოსვლა 2^{ნა}.

ხანფერვან და შუშანა.

შუშანა. (შემოვა, დიდხანს უყურებს). ხანფერი რას
ჰფიქრობ?

ხანფერ. (ოხვრით) შავი ქვამა!

შუშანა. შავი ქვა შენ მტერს!

ხანფერ. განა ვინ მყავს მტერმა?

შუშანა. მთელი ქვეყნის დედაკაცებმა!

ხანფერ. ქა! რათა?

შუშანა. მათა რომ მდიდრები ვართ!

ხანფერ. ვა! ვის რა ნავართვით?!

შუშანა. ქვეყანა შიმშილით დავხოცეთ!

ხანფერ. როგორა?

შუშანა. ისე რომ მთელი ქალაქის კუჭები ჩვენ ხელშია!

ხანფერ. რას ამბობ?

შუშანა. რას ვამბობ, ტყუილია? აქაური ცხოვრება თევზია და სიზილალა.

ხანფერ. ვა! გეთაყვა! ჩვენი მოწიფულები, ხომ ორის ნილი ხალხს მუქთათ უგზავნით!

შუშანა. აბა ეგ არის! ვინც იანარაღი, ვინც დიდი ჩინოვნიკი, მუქთათ ხეთქენ. ღარიბი ხალხზე ერთი ათათ ჰყიდიან! რამდენი წყევლა და ქოლვა არის ჩვენ თავზე!

ხანფერ. მაშ ეს წყევლა, მარტო ჩემ თავზედ რათ მოდის?

შუშანა. როგორ თუ მარტო?

ხანფერ. მარტო რომ... (ტირილით) უბედური ვარ!

შუშანა. რეებს ამბობ, ღმერთმა დაგიფაროს, რათა ხარ უბედური!

ხანფერ. ქრმითა!

შუშანა. ქა! ქმრითა მე უნდა ვჩიოდე და შენ ჩივი!

ხანფერ. შენ კვირაში ერთხელ მაინც პაჩის გიშვრება!

შუშანა. ნეტავი ჩემ ტუჩებსა! (იციინის) ბაყაყის ტუჩები თუ დამეკროს!

ხანფერ. როცა მოდის ერთი ტკბილი სიტყვა არ მეტყვის!

შუშანა. ჩემი რომ აღერსობს, თითქო ბაყაყმა ყიყინობს!

ხანფერ. მე მგონია მლალატობს!

შუშანა. ჩემიკი წმინდანი გგონია? თუ ერთი შევიტყვე!!

ხანფერ. რასა იქ?

შუშანა. სულ სათალით დასიებულ თავში ვცემ. (იციინის) თუარ დაიშლის მასუკან მე ვიცი!

ხანფერ. მე არც ერთი არ შემიძლიან!

გამოსვლა 3^ა.

იგინივე და ვარდუა და მერე მარეხა.

ვარდუა. მარეხა არის.

შუშანა. თვალმც დაუდგება!

ხანფერ. მობძანდი უთხარ!

(შემოვა მარეხა, ხანფერა და შუშანა მიეგებებიან და იტყვიან): „მობძანდი მარეხ, დაბრძანდი“ (აკოცებენ ერთმანეთს. მარეხა კრესლაზე ჩამოჯდება ქშენავს და ოხრავს).

ხანფერ. დაილალებოდით ბატონო?

მარეხ. ეჰ! რალა სიცოცხლეა ჩემი სიცოცხლე.

ხანფერ. რატომ ჯერ ჯეილი ბძანდები.

მარეხ. ისე გაჯეილდეს ჩემი ქმარმა, ისე ჯანმა ნაუვიდეს ჩემი გაუმადლარი ქმარმა!

შუშანა. ვა! განა შენც ქმარ უჩივი?

მარეხ. ბას არ ვიჩივლო! ის გაუმადლარი ღორმა, გეთაყვა ჩემი სარეცხით გამდიდრდა. ის ოჰყაბაზი⁴ გავხადე და ნახე ეხლა ჩემთან ჯდომას არა კადრულობს.

ხანფერ. აბა მართალი ყოფილა! ნეტავი ქართველების თავადის ცოლებსა, მიტომ უყვართ ცოლები, რომ ჯიბეში დიდი მარხვა უძევთ. მაშ! რომ მოვა ცოლს უალერსებს. ჩვენი ქრმები ასე შემოვლენ ჩვენთან თითქო სულთანნი იყონ! ყველა გაქვთო, რალა გინდათო! თავზედ დაიყარონ ოქროები.

მარეხ. აი სანამლავათ გადაექცეთ, ჩვენი ქმარებსა.

ხანფერ. არა გეთაყვა სულ სწყევლამ, მე ძალიან მიყვარს.

მარეხ. (შუშანას). შენცა?

შუშანა. რატომ.

მარეხ. ახლა ეგ ხომ სნორე არ არის! შენი ქმარიც ფინთი ვინმეა!

შუშანა. ჭკვიანი მაინც არის!

მარეხ. ჩემი უჟმური კი არ არის ჭკვიანი, აი ინა დავადე იმათ ჭკვამა! არა ამაზედ მამკალით, და ისიც არშიყობს!! მერე ვიზედა? ყვითელმა ლემცის ქალზედა! ფუ! გინახამთ მინა ანუ

კომში?! არა მე რით მიწუნებს? ჯერ ხომ ბებერი არა ვარ.

შუშანა. ვინ ლემენცის ქალია?

მარეხ. აი კარგი ემე რომ აქვს... მალაზია!

შუშანა. ამბობენ შენი ქმარმა მისცა ფული!

მარეხ. ბას მთელი დღე იქა ზის, უყურებს თვალებში, როგორც რუსული დიდი ქოფაკი და დორბლებმა ჩამოსდის (იცინის). ფული არა, მეც გამყიდის ერთი იმის პაჩისტვის.

შუშანა. ჩემი ქმარი კი მაგისტანა არ არის.

მარეხ. ბევრი იცი!

შუშანა. განა იმასაც ვინმე შეიყვარებს?

მარეხ. ვა! განა თუ იმათი თავი უყვართ, იმათი ფულე-ბი! გესმის!

შუშანა (ხანფერაზე აჩვენებს) ამისი?

მარეხ. ვა! მაგის რაღა!.. თითონაც უყვართ და მისი ფულეებიც.

ხანფერ. ნეტავი ვიცოდე თუ ვინა?

მარეხ. განა თუ ერთი, ათი... ათასი.

ხანფერ. (გაჯავრებით) არა ის ისეთი არ არის, იმას სო-ვდისაგან არ სცალიან! კანტორაში ზის.

მარეხ. ჰო! აბა ის კანტორა არის თქვენი მომკლელი!

თქვენი ქრმებმა კანტორაში

ქალები ჰყავთ დამალული.

პისრები, რომ გავლენ კარში

შეექნებათ სიხარული.

შევლენ დუშკებს ეხვევიან,

ჰკოცნიან, ეხუტებიან,

ზაკუსკობენ, პროშტაობენ,

იცინიან და ხუმრობენ.

ფულ აძლევენ და თვალებსა

ცოლებს გვიშრეტენ თვალებსა!

ჩემი ქმარმა უჟამური,

დილით უგდეთ აბა ყური,

ჩაის რომ სვამს ნემენცურად,

სიტყვებს სწავლობს ის ქაჯურად.

შუშანა. რას ეუბნება არ იცი?

მარეს. რა ჯანაბა დავისნავლიდი, ორი სიტყვა გაყრან-ტალე ამთენი ენა მოვიტეხე.⁵

იხ ლიბენ, ახ ლიბენ.⁷⁹
თუ მოვასწარ ასეთს უკბენ
ვირივით დავალრიალებ
ფერ მუარ⁶ თავში ვახალეზ.

შუშანა. განა ფერ მუარმა გაჩუქა შენი ქმარმა.

მარეს. იცი რა? იმ ლემენცის ყვითელმა გონბიომ მიფეშქაშა, კარგი რამარის! მაგრამ, ეს ჩემი ქმარის შტუკაა! აი თუ მეც გაუკეთე შტუკები!

ხანფერ. რა უნდა უყოთ ღმერთმანი, ჩვენ ხომ იმათ ვერ დავიჭერთ.

მარეს. მე გაგიკეთებთ მაგ საქმეს! მშვიდობით კარგა იყავით, ნუ შეუშინდებით თორემ უარესი გიზმენ! (გავა).

გამოსვლა 4^ა

იგნივე და ივანე.

ივანე. ვინ იყო ეხლა ეგ დედაკაცი?

ხანფერ. მარეხა აკუნინანცის ცოლი.

ივანე. რამთენჯერ მითქვამს ნუ უშვებთ აქა.

ხანფერ. რატომ?

ივანე. ამიტომ რომ მე მეჯავრება ის მახინჯი.

ხანფერ. რაქნა სულ ლამაზები სად მოგიქუჩო? სხვაგან გეყოფიან.

ივანე. შენი თავის მზემ სულ ჩემთვის არიან გაგიჟებული.

ხანფერ. ჩემი თავის მზემ რომ აგრეა.

ივანე. კარგი მამა გიცხონდა, ხელი აიღე დავიდარაბაზე, კანტორაშიაც მეყოფა ჯავრობა.

ხანფერ. (შეხედავს შუშანას) განა კანტორაშიაც ჯავრობა?!

⁷⁹ [გერმ.] – მიყვარხარ

ივანე. ბას.

ხანფერ. იმ არ მეგონა!

ივანე. ჰო! მომაგონდა, ის ბრმა დედაკაცი იცით რათ იყო? დაგვჯაშუშა.⁷ დღეს სოვეტში იქნება ლაპარაკი თევზზედ.

ხანფერ. რა ლაპარაკი?

ივანე. თევზს გვართმევს ჯიმშერა.

ხანფერ. როგორ თუ გვართმევს?

ივანე. ისე რომ ფული უმატებს და ამბობს ქალაქის ღარიბ ხალხს ხუთასი ურემი მუქთათ მივცემო.

შუშანა. განა რატომ თქვენც ისე არა იქთ.

ხანფერ. მაღლსა შვრება რო ღარიბი ხალხი მუქთათ აძლევს.

ივანე. ძერვიკალ⁸⁰ შენი საქმე არ არის!

ხანფერ. რამდენი გწყევლიან!

ივანე. არ გაგიგონია ქართული ანდაზა: ნყევლა მწყევ-
ვარსაო. დიდი კაცების მაღლობა მაშ არაფერი?

ხანფერ. არცარა იმადგან გამოდის.

ივანე. ვა! ერთი უყურე და დედაკაცი!! მაშ რომ პარპაშობ
ვისგან არის? იცი მამა ჩემი კევი ჰყიდდა! ეხლა ბლალაროდნი
ხარ! განა ის ბლალაროდნი, ქართველი ფეხშიშველა აზნაური!
ჩემი სახელი ევროპიამაც იცის.

გამოსვლა 5^ა

ივანე და კიკოლა.

კიკოლა. სოვეტის იანარალია! (ივანე გავა).

სურათი II^ა

მდიდარი კაბინეტი. ჯიმშერ ფრაკით ზის დიდ სარკეს
წინ და გვერდით უდგას პორტრეტი ქალისა.

⁸⁰ [სომხ.] – გაიგე.

გამოსვლა I^ა

[ჯიმშერ]

ჯიმშერ. (ჩაიხედამს სარკეში და მითომ ქალს ეაღერსება). ვი ბეფინენზი ზის? ის მეტყვის ბლაღადარუ. მე ვეტყვი: მეინ გოტტენ. ის მეტყვის: მეინ ლიბენ. მე ვეტყვი: იხ ლიბენ, ოჩენ ლიბენ მეინ კონილუმ, ის მეტყვის მეინ კონინდ.

მაია დუშკა პაცალუი
ია დამ მოი გული
მოი ყიზნუ მოი ყელუდოკ!
ია პრიშლიუ ხაროშ პადაროკ.

გამოსვლა II^ა

[მარეს და ჯიმშერ]

მარეს. (შემოვარდება და განცვიფრებით უყურებს) რას ბოღამ?

ჯიმშერ. ქეიფში ვარ.

მარეს. რა გიჭირს! რო ქეიფობ ღმერთი არ არის? ერთხელ ჩემთანაც იქეიფე!

ჯიმშერ. ვა! შენ კიდენ⁸ ქეიფი გინდა, ახარ აღარ დაბერდები!

მარეს. გინდა რომ დავბერდე, ჰაი თუ გინდა გულით, რომ მოვკვდე. რაც ჩემთვის გინდა ღმერთმა შენ მოგცეს.

ჯიმშერ. მე არავისთვის ცუდი არ მინდა.

მარეს. აი ქუ აჩკიმ,⁸¹ შენ არ გინდა რომ მინასოები გააკუტრო!

ჯიმშერ. რა ეშმაკი გააკუტრებთ, – ქვეყნის კუჭი მაგათ უჭირავთ. – ვნახოთ დღეს რა გამოვა.

მარეს. არაფერი! შენ იმათი ჩოტკები ვერ მიხვდები. შენ ალაღბედზედ თუ ეშმაკი ნაგანყვეტამს ფულუბზედ.

81 [სომხ.] – შენს თვალებს.

ჯიმშერ. შენი ბაიყუში თავის მზემ.

მარეს. ბაიყუში შენ შე ქოფაკო! ჩემი ბედით არ გაკეთ-
დი?

ჯიმშერ. შენმა მზემ შენის სილამაზით არ გავეკეთდი!

მარეს. შე კროვ! შენ არ იყავ ნარგიზას ბარგი ვირივით დაგქონდა ბაღებში. პაჟარნების ნასუფრალით რომ ძღებოდი! მე არ გაგაძღე!

ჯიმშერ. კრო, მამა გიცხონდა, შენკი დიუშემას ჩამომავლობისა ხარ!

მარეს. მამა გიცხონდა შენკი პარიჟიდგან მოხვედი! შე გუშინდელი ქუჩის ბიჭო! შენ არ იყავი ხიზილალის ბოჩკაზედ რო გცემეს... ვა ეს ვინ არის? (უყურებს პორტრეტს) ლემენცის გომბიოა.

ჯიმშერ. მამა გიცხონდა შენა გგავს აი!

მარეს. (წამოავლებს პორტრეტ, თავში ჩაარტყამს და დაამტვრევს). წადი და ახლა იქეიფე! შე არამზადავ! ქოფაკო! ფუ! ფუ! შენ ნამუსსა!

გამოსვლა 3^ა

იგინივე და ბიჭი.

ბიჭი. იანარალი მობძანდა ჩვენი მდგმური!

ჯიმშერ. (წამოდგება). არ გამეცლები, შე ეშმაკის ჩამომავლობავ.

მარეს. თვალ მოგთხრი არ გავალ!

ჯიმშერ. მამა გიცხონდა ბძანდებოდე მანდა. (გავა და დაჰკეტამს კარს).

სურათი III^ა

კანტორა; პისრები სხედან და სწერენ. გაბრიელ დადის ოთახში.

[გამოსვლა 1^ა]-

[ლალო, გაბრიელი და ლუჩკინი]

ლალო. განჯიდგან მოვიდნენ კაცები ალა!

გაბრიელ. რა მოიტანეს?

ლალო. აი დანერილია (კითხულობს) სამი ჯეირანი, 30 დურაჯი, 20 კაკაბი, ერთი დიდი ირემი ღვთისავარამ მოიტანა.

გაბრიელ. ჰო! ცხონდა მამაშენი, ხომ მიეც ფული?

ლალო. მივეც ალავ!

გაბრიელ. Лучкин!

Лучкин. Что прикажете?

გაბრიელ. Возми мушей и отнеси управляющи денег и четыре пару дураджи.

Лучкин. Слушаюсь.

გაბრიელ. Лучкин запиши (ლუჩკინი დაჯდება და სწერს). Главному чнелу две бочонку икру, две саталу, мореновану осетру, 10 пар шамаію и 12 дураджи.

Лучкин. Написал!

გაბრიელ. Другому чнелу один бочонку хизилалу, пара сатал, два кабаи, третьему чнелу и остальным также. – Безногому генералу жестенку желтый хизилала, 30 бутлику красни вину, мореновану осетру и банку варенья джанджиапилу.

ლალო. ამეები როგორცა სწერია ისე გაგზავნე! კიკო შენ ქართველ იანარაღთან წადი, მოკითხვა უთხარ, ჯეირანი მიართვი, ყვითელი ხიზილალა, ერთი თუნუქა ზუთხი! ოცი ბოთლი კახური.

გამოსვლა 2^ა.

ივანე და ივანე.

ივანე. Всех паслал?

გაბრიელ. Всех чнелам.

ივანე. ვა! რით ვერ ისწავლე, ჩნელამ კი არა ჩლენამ.

გაბრიელ. არა უშავსრა!⁹

ივანე. კნენებს?

გაბრიელ. ჯერ არა! Лучкин пиши! Кнейна Сидонія две бочонки хизилалу, 1 толстый балик! Всех Кнейнам также.

ივანე. Прибавь по десяти бутылка красный вино. ნაჩალნიკი ჩამოსულა და იმასთან გლუხარიჩიცა დგას, გაუგზავნე რამე!

გაბრიელ. ვინ გულხარიჩი!¹⁰ Чорный камен ему!

ივანე. ხელი აიღე ასეთს ლექსებს მოიღებს სულ ბი-აბრუთ გაგვხდის!

გაბრიელ. აგება ყვითელი ხიზილალა შეჭამოს!

ივანე. გეუბნები მეთქი!

გაბრიელ. იმან გაიღებს, განა მეკი ვერ მოვანყობ!

ივანე. (იციინის) აბა ერთი.

გაბრიელ. Гаго пошли начальнику

Бочку икру и балику,

Красни вину шесть бутлику,

Глухаричу пошли [куку] bis (იციინიან)

ივანე. მე გეუბნები გაუგზავნე! თრიატი გამოიღებს!

გაბრიელ. მერე კაცია ითამაშებს! დირექტორი მითხრა მალე გამოვაგდებთო!

ივანე. რა გამოვა დაბეჭდამს.

გაბრიელ. ცენზური ვერა ვნახე! Лучкин! Пошли цензурный начальнику, икру бочонку, пара балику 30 бутлик вино! Всем чнелам по полубочонку икру и по 16 бутлику вину. მართლა მამაგონდა! კიკო, ხორცისა რა თქვა ყორხმაზამ? ხომ დიდი კაცები მადრეილები არიან?

კიკუა. ძალიან აღავ! მაგრამ ამქრებმა აყალმაყალობენ.

ივანე. გაბრიელ უსტაბაშები უნდა ვნახოთ!

გაბრიელ. ეჰ! ყარტა მურტა ხალხიც უნდა ძღვენი მი-ვცე. მაგაზედ ლათაიას გეტყვი:

Все на свете есть ფუჭი.

Большой человек любит куჭი!

Пошли икру и балику

Шамаію и сардинку
И мясо филейный
Лососина линейный
Из всех больших чиновники
Зделать дешево покупки
За то наши они будут!
За нас станут кричат будут.
და ჩვენ ვაჭრებს მუცლიანებს
საძაგლებსა შურიანებს
ხოვც კარგ მივცემ სულ არტალებს
ამით დაუყენებ თვალებს!
ქართველებიც ვინც დიდია
სულ ჩემ ჯიბეზედ ჰკიდია
გაუგზავნი ჩალაღაჯი
გლუხარიჩს თავზედ [...] (იციინიან)

ივანე. თუ იმან ჩვენ რა გვიყოს და ნახამ!

გაბრიელ. ვა! შენ გადიკიდე! შენ არ უთხარ პრიკაშ-
ჩიკათ დაგიჭერო, როცა ბატონობა აღარ იქნებაო!

ივანე. ვა! მე მართლის გულით უთხარ! ანობენ ანჩხ-
ლია მაგრამ ჩესტნობსო!

გაბრიელ. შენც მინამ იტყვი, სიტყვა უნდა მოხარშო
ხოლმე... ჯერ ისევ ბატონები არიან, ამოდენა გული აქვთ!

გამოსვლა 3^ა.

ივინივე და ოტია.

ოტია. (შემოვარდება უცებ). ალავ! ამქრები აბუნტებუ-
ლან! ლემენც მიუხტნენ ვერ იპოვეს, იძახდნენ უნდა მოვკლა-
თო! კნიაზ ყარამანას ფანჯრები დაუნტ[ვ]რიეს, ისიც დაიძალა,
ახლა აქეთ მოდიოდნენ და კამენდატმა ნაობახტიდამ ჯარით
დააყენა. მართებელთან ბალკონ ქვეშ არიან და ყალმაყალი
აქვთ.

ივანე. რო გეუბნებოდი! (შეშინებული) ნავიდეთ თავს
უშველოთ!

სურათი IV^ბ

დიდი ზალა, გრძელი სტოლი წითელ მაუდგადაფარე-ბული, სხედან რამდენიმე გენარალი ვოენისა და სტაცკისა. ერთი ჩინოვნიკი კითხულობს.

Чиновник. Т-скій гражданин Акуніянц представил докладную записку, что если главному начальству угодно будет растрочить подряд Минасовых и передать ему, то он прибавляет в год 80 т. руб. сер. и для удовлетворенія т-ских несостоятельных жителей он в год жертвует 500 ароб рыб!

Президент. Иван Карлович ваше мненіе?

Член. Хотя гражданин Акуніянц представляет казне выгоду ежегодно 80 т. р. и жертвует в пользу города для бедных жителей 500 ароб рыбы безвозмезно, но я нахожу невозможным передать этот ключь единственнаго дохода на Кавказе без публичнаго торга. А по моему соображенію скорее можно уважить просьбу Минасовых, потому что назад тому три года они по торгу прибавляют более 300 т. руб. и хотя в продолженіи трех лет по случаю войны они понесли убыток. Но если отдать подряд еще на три года Минасовым, то они так улучшат этот промысел, что наверно возвысится при новых торгах до милліона. По уваженію их трудолюбію и по расчету, лучше отдать Минасовым еще на три года, нежели отдать без торгу в руках неопытных и непрокличных людей, за ничтожную прибавку и 500 ароб гнилой рыбы, которая принесет не пользу, а распространит болезни. Вот мое мненіе Мм Гг. и мой взгляд в отношеніи этого дела.

Презид. Господа члены! Что вы скажете на светлый взгляд и безпристрастное мненіе Ив. Кар.

Все члены кроме однаго. Мы все согласны.

Презид. Вы Г. граф тоже согласны?

Граф. М.м. Г.г. Позвольте мне сказать несколько слово насчет этого дела. Гражданину Акуніянцу можно было уважить, но как его пре-ство говорит незаконно без публичнаго торгу (სხველებს დიდხანს და მერე ხველით იტყვის) Извините Г. желтый

хизилала так у меня язык отнял, что говорить не могу.

სურათი V^ა

ივანე და გაბრიელ. როზინა ქრანცუჟანკა და მარსელინა პოლკა, სხედან სტოლზედ ზაკუზკა აქვთ გამლილი, შაპანსკები და კახური ღვინო.

[გამოსვლა 1^{ლი}]

ივანე. როზინა ასანტიე!

როზინა. (იცინის) ნონ! ნონ! სკაჟიტ ავოტსანტიე!

ივანე. ავოტ სანტიე!

როზინა. კარაშო!

გაბრიელ. მარსელკო! კაკ პა პოლსკი ზა ვაშე ზდაროვიე?

მარსელინა. ზა ტვოე ზრდავიე!

გაბრიელ. აკაკ ნადო ლიუბლიუ?

მარსელინა. იაცე კოხამ!

გაბრიელ. იაცე კოხიმ!

მარსელინა. ნე კოხიმ ა კოხამ.

გაბრიელ. ვსერავნო, კოხამ, კოხიმ!

ივანე. ვულევუ ლოჟუ ან ტიატრუ?

როზინა. კესკილდი? შტო გავარიტ?

ივანე. ვულევუ ლოჟუ ან ტიატრუ. ტოესტ ხატიტე სევოდნია ტიატრუ ლოჟუ ვაზმიუ?

როზინა. ვუი, სე ბიენ!

გაბრიელ. ატი ხოჩიმ?

მარსელინა. ხცე.

გაბრიელ. შტოტაკოი ხცე?

მარსელინა. ზნაჩიტ ხაჩუ.

გაბრიელ. ივანე! ეს პოლშური რუსული ქაჯურია!

ივანე. გაბრიელ! მოდი შენი დუშკის სადღეგრძელოს დავლევ პროშტით?

გაბრიელ. მაშ მე შენის დუშკის სადღეგრძელოს დავ-

ლევ!

ივანე. კარგი (სმენ სადღეგრძელოს და ჰკოცნიან. ყავ-
ასა სმენ და ადგებიან სტოლიდგან, ბიჭი აიღებს სტოლსა და
გავა).

როზინა. ჟან! ვუღევეუ დანსე?

ივანე. ბიენ! (ადგებიან და პოლკას თამაშობენ. მარსე-
ლინა წამაავლებს ხელს გაბრიელს).

მარსელინა. ბენძემ ტანჩიც?

გაბრიელ. კუდი ტაშჩიტ?

მარსელინა. ახ ბოჟე, ლიასკავი ტანტაც – ტანცოვაც.

გაბრიელ. ნეტ, ია ნე უმეუ.

მარსელინა. ია ცე ნაუჩე!

გაბრიელ. რაო კმინჩი?

მარსელინა. ნაუჩე – ნაუჩე!

გაბრიელ. ჰო! ნაუჩი!

მარსელინა. (ასწავლის). პრავე ნოგუ ზდიმ!

გაბრიელ. შტო?

მარსელინა. პადნიმაი ნოგუ პრავე (გაბრიელ აიშვერს
ფეხებსა და დაბარბაცდება). პრავე ნოგა ნაფშუტ!

გაბრიელ. ახ ტი ქარაფშუტ!

მარსელინა. ცუ მოვიშ?

გაბრიელ. (უაღერსებს) ტი მოი ქარაფშუტ!

მარსელინა. ჩტო ტაკოე ქარაფშუტ?

გაბრიელ. ეტა ლასკანიე (ივანე იცინის, მარსელინა
ატრიალებს გაბრიელს და ამბობს): რას, დვა! რას დვა!

გამოსვლა II^ა

ივანივე და ბიჭი.

ბიჭი. არიქა ბატონებო! ქალბატონები მოდიან კიბეზედ!

ივანე და გაბრიელ. აი გაგინყრა ღმერთი!

ბიჭი. ჩქარა დაიმაღენით სადმე!

ივანე. სად ჯანაბას დავიმაღნეთ?

როზინა. კესკისესა?

მარსელინა. ტოტოესტ?

გაბრიელ. კესკისა შენა და კვენესა; მოი ი იელო ჟენა იდოტ, მი პრაპალი!

მარსელინა. სიუდა იდი. (კრინონა ჰკიდია და იქ შეაძვრენენ ორივეს).

გამოსვლა მესამე.

ხანფერა და შუშანა (იყურებიან აქეთ იქით)

შუშანა. ვა! ისინი არარიან!

ხანფერ. აი ესენი არიან ჩვენი თვალის მთხრელები.

შუშანა. (მივა როზინასთან) შტო ტი ზდეს ხოჩიტ? ზაჩემ ტი ზდეს?

ხანფერ. (მარსელინას) ზაჩემ ტვაია ზდეს?

მარსელინა. ეტა ნაშა კვარტირა, მინანიმაემ, ვი დლია ჩეგო ზდეს?

ხანფერ. ია ზდეს ხაზიაიკა!

მარსელინა. ია სამა ხაზიაიკა!

შუშანა და ხანფერა. პოშოლ! პოშოლ! ეტა მოი დომ!

როზინა და მარსელინა. ტი სამ პოშოლ, პოშოლ. (ექიდებიან ერთმანეთს, ნივილ კივილია).

გამოსვლა 4^ა.

იგინივე და ბიჭი.

ბიჭი. არიქა ბატონებო! ამქარმა კანტორა გატეხა და გეძებენ დახოცვას გიპირებენ (ისმის ბრახუნი. ამ სიტყვებზედ ივანე და გაბრიელ აინევენ თავებს კისერზედ გადაეცმით კრილონინები და დააძახებენ „ვაა!“ ქალები რომ დაინახვენ, ხანფერვანს გული შემეეყრება. შუშანა ქმარს მივარდება).

შუშანა. აი შე ქოფაკო! (მისდგება და სცემს სათლით თავში).

გაბრიელ. (ეხვეწება) შუშანი! შენ[ი] ძალი ვარ დამესხენ! აგერ მოვკვდი მაპატიე (ისმის ბრაზუნნი).

1863-1864 წ.

ქ. გორს.